

Otázky k postupové zkoušce z předmětu STÁTOVĚDA

(podzimní semestr akademického roku 2004/2005)

1. Stát a studium jeho povahy; ontologické a gnoseologické hledisko.
2. Předmět a metody státovědy.
3. Vztah společnosti a státu v podobě společenské smlouvy (středověké formy, novověké formy, smlouva o vládě).
4. Koncepce ústavního státu. Oddělení společnosti a státu v 19. století (učení o liberálním státu).
5. Společnost jako prostor pluralitních zájmů a stát. Industriální společnost a stát.
6. Postindustriální společnost a stát. Další vývoj.
7. Stát jako instituce a jeho specifika.
8. Moderní stát a jeho znaky.
9. Moc a stát; politická legitimita a legalita
10. Státní moc a veřejná moc.
11. Suverenita státu. Územní svrchovanost.
12. Státní suverenita a území. Územní režimy.
13. Podoby režimu státního území.
14. Státní suverenita a územní organizace obyvatelstva.
15. Pojem a charakter moderního státu. Stát jako právnická osoba.

16. Funkce státu a jejich členění.
17. Moderní stát a jeho činnost v podobě zákonodárství.
18. Moderní stát a jeho činnost v podobě správy.
19. Moderní stát a jeho činnost v podobě soudnictví a další právní ochrany.
20. Organizace státu (státní mechanismus, státní aparát) a její členění.
21. Státní orgány, jejich postavení a charakteristika. Působnost státního orgánu.
22. Působnost a pravomoc státního orgánu.
23. Státně mocenský charakter činnosti státního orgánu. Pravomoc státního orgánu.
24. Způsob vzniku a osobní složení státního orgánu. Typy státních orgánů.
25. Typy, druhy a klasifikace státních orgánů.
26. Zásady organizace státu.
27. Kořeny vzniku a fáze vývoje ústavy moderního státu.
28. Druhy ústav z hlediska jejich typologie.
29. Funkce ústavy moderního státu.
30. Obsah ústavy.
31. Dynamismus a stabilita ústavy.
32. Forma ústavy.
33. Pojem a členění forem státu. Pojem formy vlády a základní členění forem vlády.
34. Institucionalizované formy projevu státní moci. Přehled a příklady vztahů mezi nejvyššími státními orgány. Základní druhy forem vlády.
35. Dělbá moci. Základní pojetí a hlediska. Oddělení moci.

36. Parlamentarismus. Westminsterský model.
37. Monarchické a republikánské typy forem vlády.
38. Neoprezidentská forma vlády (v V. francouzské republice).
39. Racionalizovaný parlamentarismus (v SRN).
40. Švýcarská forma vlády shromáždění.
41. Modifikované systémy a další formy vlády.
42. Demokracie a její formy. Znak demokracie z hlediska státovědy.
43. Princip většiny a ochrany menšiny. Pravidla demokratického rozhodování.
44. Volby a volební systémy. Přehled technik volební reprezentace.
45. Většinové volební techniky.
46. Proporcionální volební techniky.
47. Formy přímé demokracie.
48. Moderní stát a postavení jednotlivce.
49. Státní občanství. Pojem a obsah státního občanství.
50. Způsoby nabývání státního občanství.
51. Základní práva a svobody; základní pojmy.
52. Historické kořeny základních práv a svobod.
53. Charakteristika základních práv a svobod.
54. Klasifikace základních práv a svobod. Základní povinnosti.
55. Záruky základních práv a svobod. Postavení cizinců.
56. Parlamentarismus – základní otázky (politické a organizační předpoklady).

57. Základy právního postavení parlamentu.
58. Právní status poslance.
59. Základní otázky tvorby práva.
60. Postavení hlavy státu. Hlava státu v monarchii.
61. Hlava státu v republice.
62. Ústavně politický charakter a význam postavení hlavy státu v republice. Postavení hlavy státu v jednotlivých formách vlády.
63. Charakteristika státní exekutivy. Vládní a ostatní výkonné orgány moderního státu.
64. Vláda - způsob vzniku, její koncepce, složení a struktura.
65. Působnost, pravomoc a formy rozhodování vlády moderního státu.
66. Východiska, přehled a charakteristika základních organizačních zásad veřejné a státní správy.
67. Ústřední orgány státní správy.
68. Územní orgány státní správy.
69. Charakteristika orgánů a jiných prostředků ochrany práva.
70. Soudnictví. Nezávislost soudců a soudů.
71. Principy soudního rozhodování.
72. Ústavní soudnictví. Správní soudnictví.
73. Státní zastupitelství. Ombudsman.
74. Ombudsman a jiné prostředky ochrany práva.
75. Územní organizace moderního státu a její formy. Státní zřízení.

76. Pojem federalismu a jeho historický vývoj. Současné pojetí federalismu a jeho formy.
77. Jevové formy a podmínky federalismu, vývojová stádia federalismu. Federalismus a politické strany.
78. Znaký unitárního státu.
79. Znaký federativního státu.
80. Znaký konfederace.
81. Charakter a znaký samosprávy.